

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRASTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: (312) 685-0500

Vol. LXXIII Kaina 20 c.

PENKTADIENIS — FRIDAY, GEGUŽE — MAY 18, 1979

Nr. 116

Antro Nr. 12 (52)

Apie Balio Gajausko teismą

Už pagrindinę veiklą iškėlę 25 metus (1948-1973) Balys Gajauskas vėl nuteistas — 10 metų ypatingai griežto lagerio darbų ir 5 metus tremties. Apkalbintas „nusikaltimais“, už kuriuos demokratinė šalių teisėms nebūtų leidę saugumo pareigūnams net laikinai sulaukyti „nusikaltėlių“ — davęs vienam žmogui pasiskaityti porą knygų, išvertęs vieną „Gulago salyno“ skyrį, sudaręs lietuvių politinių kalinių sąrašą ir kaupęs Lietuvos partizaninio judėjimo dokumentus.

Parengtinio tardymo metu buvo apklausti 37 liudininkai. Iš jų tik vienas, kažkoks Stasys, paliudijo dalį šių „nusikaltimų“. Net saugumo skirtas advokatas Gavronskis pareiškė teisme — kadangi valstybės kaltintojas neįrodo teismo nuosprendžio, siūloma pakeisti 189 straipsnį.

Kaltinamasis nepripažino kaltu. Teisme papasakojo, kad tardytojas Kažys grasinęs atvažiuoti į Kauną ir „pakratyti jo motiną“, kad ta išleisianti paskutinį kvapą, o jeigu jis duos parodymą, tai bus paleistas namo.

Teismo komedija buvo blogai režisuota. Prokuroras Bakucionis vaidavo dorą lietuvi, kuriam suprantamos teismo ir jo motinos kančios. Todėl jis paprašė teismą nubausti „valstybinį nusikaltėlį“ Gajauską „tik“ 7 metus griežto režimo lagerio darbų ir

5 metus tremties.

Po teismo nuosprendžio sekretorė aiškino, kad niekas nesitikėjo, jog teismas paskirs griežtesnę bausmę, negu prokuroras reikalavo. Labai grubus teisėjas Radziūnas pridėjęs metus. Po tiek pat „pridėję“ ir abu tarėjai. Lyg mes nežinome, kad tarėjams tepalikta teisė linkėti galvą. Yra žinoma, kad KGB, Lietuvos Aukščiausiasis teismas ir kitos „jurisdinės“ įstaigos yra Chazarovo ir gen. Vorosilovo žinioje. Tačiau ir šie atlieka tik vyr. režisierių vaidmenį. Baigus teisminę procedūrą, prokuroras, advokato kalbos ir teismo paskutinis žodis teletaipu perduodami į Maskvą. Ten „kažkas“ nustatė bausmės dydį, kurį lietuviškasis teismas sužinojo tik prieš pat nuosprendžio paskelbimą.

Visiškai teisus Simas Kudirka tvirtinęs, kad nuosprendis Baliiui Gajauskui yra Maskvos nuosprendis nepaklusniai Lietuvai, kerštas už jos troškimą būti laisvai ir nepriklausomai nuo imperialistinės Rusijos.

Balio Gajausko procesas priminė kruvinus Stalino laikus, turtingus žiauriais nuosprendžiais. Lietuvos TSR Aukščiausiojo teismo teisėjas perskaitė Maskvos nustatytą bausmę lietuviui patriotui.

(Bus daugiau)

Merė Jane Byrne

MIESTO SVEIKINIMAS

Chicagos miesto taryba, pirmininkaujama merės Jane Byrne, savo posėdyje 1979 m. gegužės 9 d. priėmė Draugo sveikinimo rezoliuciją. Joje sakoma, kad Draugas, įsteigtas 1909 m. liepos 12 d. ir 1912 metais atsikėlęs į Chicago, per 70 metų daug padėjo lietuvių bendruomenei, informuodamas lietuvius katalikus, stiprindamas jų kultūrą, kovodamas už religines laisves Lietuvoje ir kitose sovietų okupuotose šalyse. Kadangi Draugas, kas lietuviškai reiškia „friend“, sakoma rezoliucijoje, švenčia gegužės 20 d. savo žymių sukaktį, mes sveikiname lietuvių dienraštį Draugą už jo tarnybą lietuvių bendruomenei čia Amerikoje ir visame pasaulyje ir giriamo šį puikų laikraštį už jo duoklę katalikų žurnalizmui ir lietuvių kultūros plėtimui.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Prezidentas Carteris trečią dieną pasakė spaudai, kad sovietų prezidentas Brežnevas nori padėti su Amerika derybas SALT III dėl trumpųjų nuotolių atominėse raketose apribojimo. Viršūnių konferencija įvyks birželio 15 d. Vienoje.

— Britanija ir Norvegija pranešė Izraeliui, kad jos nespaus savo naftos bendrovių parduo ti naftą Izraeliui.

— Žinios iš Meksikos skelbia apie buvusio Irano šacho planus įsikurti Meksikoje, kur Acapulko kurorte jau baigiamas statyti 35 mil. dol. pastatas. Irano vyriausybė įspėjo Meksiką neduoti šachui vizos, tačiau Meksika atėžė, kad Meksikos vizos išduodamos Meksikoje, ne Teherane.

— Vakarų Vokietijos Žemutinės Saksonijos provincija paskelbė, kad atšaukiamas branduolinių miestelių statymas Gorlebe. Čia turėjo būti urano perdirsti

mo laboratorijos ir sunaudotų branduolinių medžiagų užkasimo vieta.

— JAV gynybos departamentui reikės daugiau lėšų, nes teks nupirkti atgal iš Irano jo užsakytus, tačiau jam neberekalingus ginklus.

— NBC televizijos stotis buvo susitarusi su buv. prezidentu Fordo sumokėti jam apie milijoną dolerių, kad jis pasirodytų kai kuriose žinių programose. Paašėjo, kad Fordo pasirodymas nebuvė populiarus, jis kalbėjo politiniais klausimais ir stotis nutarė atsakyti šio plano.

— Respublikonas sen. Lowell Weicker paskelbė, kad jis nebe-kandidatuoją į prezidento vietą. Prieš du mėnesius paskelbęs savo kandidatūrą, senatorius pamatė, kad nėra jokių vilčių.

— Kandidatas į respublikonų nominaciją prezidento vieton

Brežnevas sutiko prezidentą Tito

Maskva. — Sovietų prezidentas Brežnevas pasitiko Jugoslavijos prezidentą Tito, kuris jau 87 metų, tačiau korespondentams atrodė daug jaunesnis už 72 metų Brežnevą.

Sio vizito metu bus bandoma pataisyti abiejų valstybių santykius. Sovietai puolė Jugoslaviją už Kambodijos naujo režimo nepažinimą ir kritiką Vietnamui, Maskvai nepatinka Jugoslavijos geri santykiai su Kinija.

Jugoslavijos Tito jau nuo 1968 metų, kada sovietai įvedė kariuomenę į Čekoslovakiją, laikosi nuomonės, kad kiekviena komunistinė valstybė turi teisę į savo politinę liniją, nebijodama, kad kita komunistinė šalis bandys ją pakeisti. Vietnamas, valdomas komunistų, puolė Kambodiją, irgi komunistų valdomą. Tokie faktai kelia jugoslavų nerimą, kad Maskva nebandytų pimesti savo valios Jugoslavijai.

Kitas Tito priekaištas Maskvai yra „neutralsizmas“ Kubos elgesys. Ateinantis nesusiūsių šalių suvažiavimas kviečiamas Havanaje, tačiau Kuba aiškiai parodė, kad ji yra Maskvos bloko narys, bandas pakreipti kitas neutralsizmo šalis Maskvos bloko pusėn.

Libano premjeras pasitraukė

Beirutas. — Libano prezidentas Elias Sarkis priėmė premjerą Selim al Hoos atsisakymą pareikšti. Premjeras vadovavo suskilusiam Libanui pustrėčių metų.

Dvi Libano krikščionių grupės paskelbė susitarimą susijungti, tačiau skirtumai tarp krikščionių dešiniųjų bei musulmonų kairiųjų, kuriuos remia ir palestiniečiai, yra tokie dideli, kad vienybės nesitikima.

Patvirtino senas indėnų sutartis

Grand Rapids — Michigano teismas nusprendė, kad amerikiečių sutartys su indėnais, pasirašytos 1836 metais, galioja ir šiandien. Ši teisma stebėjo visos Amerikos indėnai. Teisėjas Noel Fox sprendime sakė, kad laikas nepanaikinti senų sutarčių. Indėnai turi teisę gaudyti žuvis, kur jų yra, nežiūrėdami jokių valstybių įstatymų. Sprendimas liečia dvi indėnų padermes Šiaurės Michigane. Jos gali žvejoti kur nori, kada nori.

John Connally paskelbė, kad jis per paskutinius 16 mėn. uždirbo virš milijono dol.

— Netoli San Diego jūroje susidūrė du karo laivai, abiem padaryti nedideli nuostoliai, septyni jūreiviai sužeisti.

— Tanzanijos kareiviai Ugandoje užėmė Lira miestą. Dar liko neužimti du Ugandos miestai: Gulu ir Arua, iš kur kilęs nuversantis prezidentas Aminas.

— Prezidentas Carteris atsisakė savo vyriausybės reorganizavimo planų. Jis buvo sumanęs steigti Natūralių resursų departamentą, paimdamas miškininkų teisę agentūrai iš žemės ūkio departamento ir okeanografijos tarnybą iš prekybos dept. Šis planas atšaukiamas, nes jam kongresas nepritarė.

— Brazilijoje pradėtas leisti anglų kalba naujas laikraštis „Daily Post“. Jo centras Sao Paulo

Kanada rengiasi rinkti parlamentą

Iškilo ir valstybės suskaldymo grėsmė

Ottawa. — Ateinantį antrąjį Kanados balsuotojų rinkų skyrys jos ryšius su kaimynine Amerika. Kairiųjų kandidatas Broadbent pabrėžia reikala atsi-kratyti Amerikos įtakos. Jis pasisako ir už Kanados ištraukimą iš NATO. Amerikos siena yra 3,987 mylių ilgio. Apie trys ketvirtadaliai visų Kanados gyventojų gyvena 100 mylių atstume nuo Amerikos sienos. Ekonominė ir kultūrinė Amerikos įtaka yra labai didelė. Abiejų šalių prekyba siekia 64 bil. dol. per metus. Kanados eksportu-importu apie 70 nuoš. rišasi su Amerika, kurios biznio bendrovių investavimai sudaro apie tris ketvirtadalius investavimų.

Kanada duoda kareivių Jungtinių Tautų taikos kariuomenėms Kipro saloje, Viduriniuose Rytuose, jos atstovai yra ir kairinėje komisijoje, kuri prižiūri Indijos-Pakistano santykius. Vakarų Vokietijoje yra Kanados šarvuotųjų brigada su 5,000 kareivių, ten laikomos ir trys eskadrilės karo lėktuvų. NATO grupėi priklauso dalis Kanados karo laivyno, o bendrai su Amerika Kanada turi 10,500 kareivių ir satelitų sekimo stotis Šiaurės Amerikos oro gynybos komandoje.

Prieš rinkimus dar kartą iškilo kanadiečių nevieningumo problemos. Atskiros provincijos yra toli viena nuo kitos ir jų gyvenimo būdas bei siekiai gerokai skirtingi. Quebecas vis garsiau kalba apie provincijos atskirymą iš federalinės Kanados. Premjeras Trudeau yra griežtas Kanados suskaldymo priešininkas, tačiau daug kanadiečių, kad ir pri-tardami jo politikai, mano, kad atėjo laikas pakeisti Kanados vyriausybę. Jei konservatoriai ir liberalai neregautų parlamente aiškios daugumos, mažesnis partijų taptų koalicijos partneriais, joms tektų balansuoti tarp didžiųjų grupių.

Didelį vaidmenį rinkimų kampanijoje vaidino separatizmo problema. Premjeras pasakė, kad šie rinkimai svarbūs tuo, kad kanadiečiai pasisakys, ar Kanada liks stipri valstybė, ar ji taps tik 10 provincijų mišrainė.

Kanados politikoje nėra didesniame, tačiau jis platinamas po visą Pietų Ameriką.

—Indijoje demonstravo apie 20,000 krikščionių, nes parlamentas priėmė įstatymą, draudžiantį žmonėms pakeisti religiją. Indijoje yra apie 14 milijonų krikščionių, ten veikia daug misijonierių, kurių darbas gali būti uždraustas.

—Tarptautinis Strateginių Studijų institutas Londone kritikuoja savo raporte prezidento Carterio užsienio politiką. Jo ne-ryžtingumas, įvairių posūkių, neapsisprendimo parodymas pakenkė jo autoritetui. Nepadėjo ir JAV kongreso ginčai su prezidentu užsienio politikos klausimuose, sako raportas.

—Irane sustreikavo Kayhan laikraščio žurnalistas, protestuodami prieš spausdintus darbininkų kišimais į laikraščio turinį. Darbininkai išleido vieną numerį savo įėjom. Fanatiški darbininkai neleidžia spausdinti nieko, kas, jiems atrodo, nesiderina su revoliucija.

—Transporto departamentas paskelbė, kad šiais metais mažų automobilių pardavimas pakilo 39 nuoš., o didžiųjų, kuriems reikia daug gazolino, — sumažėjo 16 nuoš.

—Vietnamo radijas paskelbė, kad Kinijos karinės jėgos ruošiasi naujam Vietnamo ir Laosu puolimui.

liu, centralizuotų problemų, išskyrus jos ryšius su kaimynine Amerika. Kairiųjų kandidatas Broadbent pabrėžia reikala atsi-kratyti Amerikos įtakos. Jis pasisako ir už Kanados ištraukimą iš NATO. Amerikos siena yra 3,987 mylių ilgio. Apie trys ketvirtadaliai visų Kanados gyventojų gyvena 100 mylių atstume nuo Amerikos sienos. Ekonominė ir kultūrinė Amerikos įtaka yra labai didelė. Abiejų šalių prekyba siekia 64 bil. dol. per metus. Kanados eksportu-importu apie 70 nuoš. rišasi su Amerika, kurios biznio bendrovių investavimai sudaro apie tris ketvirtadalius investavimų.

Kanada duoda kareivių Jungtinių Tautų taikos kariuomenėms Kipro saloje, Viduriniuose Rytuose, jos atstovai yra ir kairinėje komisijoje, kuri prižiūri Indijos-Pakistano santykius. Vakarų Vokietijoje yra Kanados šarvuotųjų brigada su 5,000 kareivių, ten laikomos ir trys eskadrilės karo lėktuvų. NATO grupėi priklauso dalis Kanados karo laivyno, o bendrai su Amerika Kanada turi 10,500 kareivių ir satelitų sekimo stotis Šiaurės Amerikos oro gynybos komandoje.

Isakė apriboti žmonių šaudymą

Teheranas. — Irano musulmonų vadas ajatola Khomeini paskelbė, kad pasigailėjimo šacho pakalikams nebus, tačiau mirties bausmės reikės sumažinti, kad būtų galima pagyventi ekonominį Irano atstatymą ir žengti pirmyn į islamo respublikos sukūrimą. Khomeinis įsakė revoliuciniams teismams sumažinti šaudymus, nes jie demoralizuoja piliečius, niekas nenori imtis svarbių darbų pramonėje, prekyboje ar švietimo srityje. Khomeinis pabrėžė, kad jis neskelbia amnestijos, tik siekia apriboti mirties bausmes.

Irano premjeras Bazarganas jau senokai spaudžia Khomeinį sustabdyti šacho rėmėjų žudymą.

Komunistai kursto Irano arabus

Teheranas — Irano komunistai sustiprino veiklą tarp darbininkų naftos šaltiniuose, Irano pietuose. Čia gyvena apie 900,000 arabų kilmės iranėčių, kurie reikalauja autonominių teisių, savivaldos Kuzistano provincijai. Naftos pramonėje apie 200,000 darbininkų yra arabai, kurių tarpe veikia palestiniečiai komunistai ir Irano komunistiniai elementai. Jie grasina ne tik streikais naftos pramonėje, bet ir ginkluotu arabų sukilimu. Kipro saloje veikianti arabų spaudos agentūra gavo žinių, kad liepos ir rugpjūčio mėnesį Irano arabų tarpe galima laukti didelį neramumą ir generalinio streiko.

KALENDORIUS

Gegužės 18 d.: Jonas I Pop., Judda, Erdvilas, Rytė.
Gegužės 19 d.: Ivas, Pudencija, Gilvinas, Taura.
Saulė teka 5:29, leidžiasi 8:05.

ORAS

Saulėta, temperatūra dieną 85 1., naktį 60 1.

Red. Vytautas Grybauskas, 4144 So. Maplewood, Chicago, IL 60632
Telefonas namuose 847-1729, darbe 269-7557

ALGIS VARNAS ATSIŠVEIKINO SŪ NERIES KLUBU, SU CHICAGA IR SU KREPŠINIU

Kai buvęs Lietuvos radijo sporto reporteris Algis Varnas atsisveikino Kaune su savo gera pažįstama ir jos naujagimiu dar vaikų vežimelyje, jis niekad negalvojo, kad po 39 metų jam vėl teks su juo atsisveikinti ir palinkėti geros sėkmės...

Tas naujagimis buvo Algis Varnas, gimęs 1940 metais Kaune. Jis užaugo į bene patį geriausią šveikijos krepšininką, be abejonės, patį išvermingiausią ir lojaliausią. Pradėjęs krepšinį Neris klubas nuo pat jo iškūrimo, jis išbuvo visus 25 metus. Jei Neris pasipuošė meistro titulu daugiau negu bet kitas klubas, įskaitant pernykščią pergalę pasaulio lietuvių žaidynėse Toronte, gali būti dėkinga Algiiui. Jis, buvo komandos organizatorius, vadovas, kapitonas ir visa širdis. Beveik 20 metų jis buvo vienbalsiai išrenkamas į mūsų rinktinę, buvo jos kapitonas ir vienintelis dalyvis visų trijų išvykų: P. Amerikos, Australijos ir Europos. Ir kėlė metų jis buvo Murray universiteto žvaigždė. Tokia ilgą ir spalvingą sportininko karjerą gal turėjo garsusis anglas Mathews futbolė, bet krepšinyje Varno rekordai niekas neprilygsta.

Šią karjerą jis pagaliau užbaigė ir nutarė atsisveikinti ne tik su krepšiniu ir Nerimi, bet ir su Chicago. Už keletos dienų jis išvyks į Los Angeles, kur sekančią mėn. 24 d. jis pradės ramų šeimininį gyvenimą su žinoma Californijos lietuvių visuomenės veikėja Danguole Razutyte.

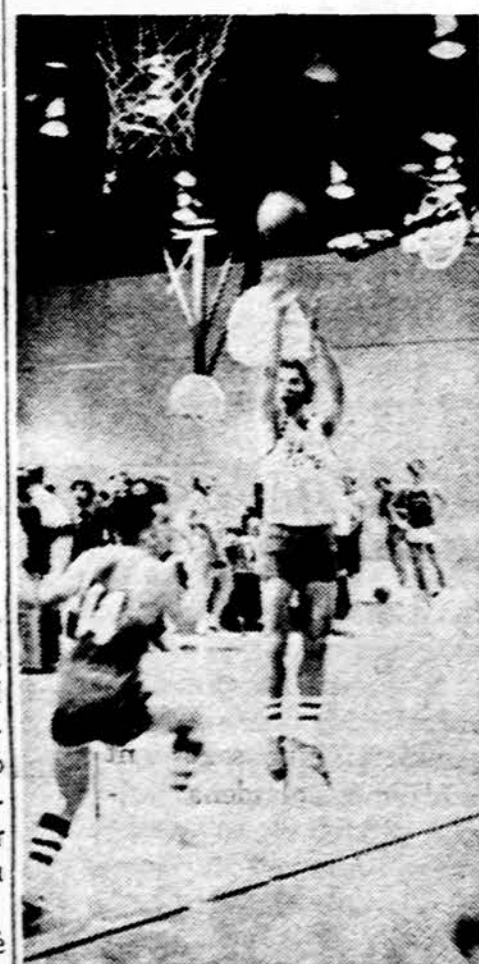
Atsisveikinimo pobūvį suruošė Neris, eilė draugų, o viename su A. Visockiu dalyvavo daugiausia sporto mėgėjų ir darbuotojų. Daug rungtynių buvo peržiasta, daug klaidų išdiskutuota, pasiūlyta daug pergalėms, o ju buvo daug. Nepajėgė Algis išskirti vienerių rungtynių, kurios būtų palikusios didžiulias, neužmirštamas išpušis. Ju buvo visa eilė. Daug jaunatviško džiaugsmo davė 1957 metų žaidynėse Chicagoje iškovotas meistro titulus su jaunių komanda jaunių ir vyrų klasėse. Reikėjo net dviejų pratimų prieš stiprią Detroito Kovo komandą su keliomis universitetų žvaigždėmis. Vėliau su Murray universiteto komanda ji laimėjo Ohio Valley Conference pirmenybę ir vienintelį kartą pateko į NCAA finalines varžybas, kur iškrito vos kelių taškų skirtumu prieš tuometinį Amerikos meistrį Chicago Losoy. O Dayton u-tė dar ir dabar tebekabo lenta su jo pavardės, nes sezoniniame turnyre jis ten per vienas rungtynes padarė 67 taškus — rekordas dar nesumuštas. Su malonumu jis prisiminė pergalę Montevideo mieste prieš Urugvajaus rinktinę ir visų Adelaidės ir visos Australijos lietuvių džiaugsmą po laimėjimų prieš latvių ir Australijos olimpinę rinktinę. Nepamirštama liks pergalė ir Toronte prieš Kanados olimpinę rinktinę. Ir taip ga lima būtų dar daugybė puikių laimėjimų priskaičiuoti.

Statistika ir spauda

Apie Algį Varną, kaip žaidėją, geriausiai ir tiksliausiai nusakys statistika ir spauda. Be minėtų 67 taškų per vienerias rungtynes, P. Amerikoje su mūsų rinktinę jis buvo vos 18 metų, bet efektingiausias: surinko 365 taškus, 21,4 vidurkį per rungtynes ir antiras buvo kamuolių ėmimo su 179. Montevideo dienaštis EL PAIS rašė, kad Varnas buvo stebėtinai ir nesulaikomas šaulys ir bet kur ir bet kada. Brazilijos

laikraštis Diario de Noticias vienu žodžiu viską pasakė: Espectacular.

Kelionėje po Australiją, nežinint tuo metu puikaus F. Čekausko, Varnas jam prilygo metime, bet buvo geresnis komandiniam žaidime, gynime ir prie lentų. Surinko 409 taškus, įmetė 26 baudas iš eilės. Mūsų korespondentas R. Sidabras iš Adelaidės tuo metu rašė: "Varnas savo šalta laikysena, kaip pridera rinktinės kapitonui, kritiškais momentais komandai pridudavo pasitikėjimo ir kovos dvasios. Fantastiški jo tolimi metimai, greitis, ver-

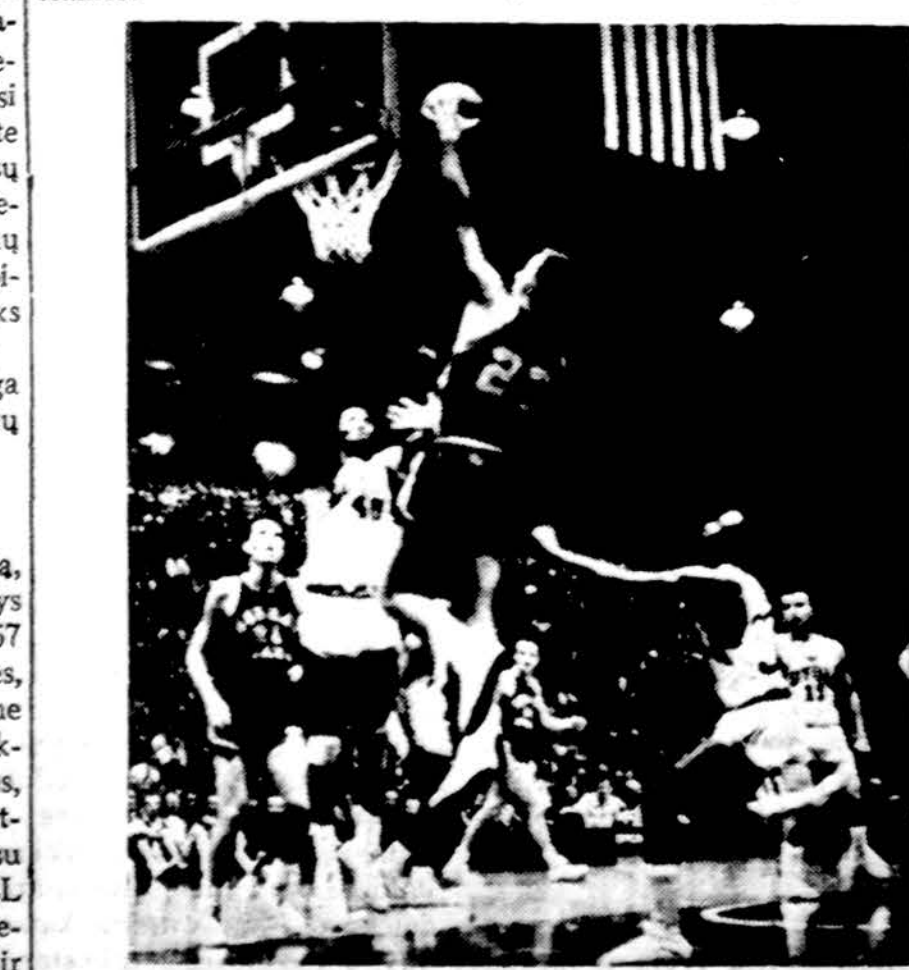

Varnas vis dar puikiai stilis Toronte.

žlumas, apgaulingas driblingas ir nepaprastai puikus šuolis. Trumpai — jis išbaigtas visais atžvilgiais".

Ir pagaliau Europoje, nors jau 34 mt. amžiaus. Varnas dar puikiai sužaidė, visada užtikrintas, geras gynime, gudriai išnaudodamas kiekvieną progą. Ir turėjo būti daugiau naudojamas.

Pridėję dar prie šio iškilaus krepšininko savybių ir jo charakterį: visuomet sportiškai drausmingas aikštėje, visuomet draugiškas, malonus ir simpatiškas už aikštės, gausime sporto asmenybę, kuri dominavo šveikijos krepšinyje per paskutiniuosius 20 metų. Ką jis davė mūsų krepšiniui, medaliais ar trofėjais neįmanoma įvertinti. Visa Amerikos ir Kanados sportinė šeima jam dėkinga ir linki geriausios sėkmės!

A. Varnas "sodina" su kaire ranka prieš Chicago Losoy.

FUTBOLAS

LITUANICA —
J. F. UNITED 9:2

Jau antrą kartą Lituanicos vyrų komanda stipriai sukrėtė vokiečių Hansa-Fortuna United komandą. Praėjusį rudenį prieš ją laimėjo 10:1 ir praėjusį sekmadienį kiek žemesniu rezultatu 9:2. Sprendžiant iš tų skaičių, lengva susidaryti nuomonę, kad H. F. nepriklauso tai pačiai klasei — pirmajai divizionai. Ji priklauso jau daugelį metų, yra vidutinio lygio ir turi geriausią varitininką iš visos divizionos. Kas pasidare, kad H. F. prieš Lituanicą nebeatsilaiko? Ar mūsų laikai tiek pagerėjo?

Žaidimas apylygis ir gyvas, dažnai protarpiais pajaušinamas gražiais įvarčiais, kurių autoriu buvo H. Jenigas, jr. 3, Markulin, Pikšrys, Krygeris A., Hough ir Kelj 2. Nedaug be trūksta, kad ir pats Anglijos princas Charles atsiųstų aikštėje ir „užmestų“ kokią įvartį Lituanicos naudai...

I mano klausimą, ar Lituanicos komanda taip smarkiai sustiprėjo, atsakymą gausime šį sekmadienį, kai mūsų vyrai žais prieš Jamaicą komandą Jets, kurie šiais metais jau gerai užsi-rekomendavo laimėdami Illinois mėgėjų taurę. Rungtynės prieš Jets bus gegužės 20 d. 2 val. p.p. Washington Parke, 55 gatvė ir Cottage Grove. Aikštė yra puiki ir vieta nėra bloga mašinom pasistatyti ar privažiuoti autobusu.

Jaunių komanda nustebo savo laimėjimu 7:3 prieš stiprią Hyde Park komandą. Veteranai pralaimėjo 1:3 prieš atjaunėjusius Green White. Moterų rungtynės užėjusi audra išvaikė.

Varnas (23) prasižvėręs pro L. Hody gynimą pelno du taškus prieš Australijos olimpinę rinktinę.

Nuotr. V. Vosylius

gio ir įtemptos. Lietuva veda pirmą kėlinį 43—37, bet antrame italės išsilygina. 7 sek. iki galo 64—64. Z. Makselytė atkovojo kamuolį nuo lentos ir sodina pergalės krepšį 66—64. Dar reikia dėti, kad komandoje trūko A. Rupšienės ir V. Reselienės, kurios turėjo išvykti su sąjungos rinktinė.

Tame turnyre trečią vietą laimėjo Vengrija, toliau Bulgarija, Prancūzija, Kuba, Rumunija ir R. Vokietija. Geriausios Lietuvos žaidėjos buvo I. Miškinytė, G. Briedytė, I. Restenytė ir Z. Makselytė.

AMERIKIEČIAI PRALAIMI

Amerikiečių rinktinė gastroliavo komunistinėje Kinijoje. Trejas rungtynes prieš regionų rinktinę, laimėjo lengvai, tačiau dvi rungtynes prieš Kinijos rinktinę pralaimėjo 104—96 ir 72—69.

Kita amerikiečių rinktinė pradėjo tarpkontinentines varžybas Europoje. Pirmose rungtynėse ji buvo nemaloniai nustebinę Prancūzijoje, kur prieš prancūzų rinktinę Lyone pralaimėjo 98—86.

LIETUVIŠKA VAISTINĖ
2557 W. 69th Street Tel. 776-4363

J. & J. PHARMACY

Valeriai, vitaminai, importuoti kvepalai, gydymo žolės ir t.t.
Vaikojamos kėdės, remenai ir kt., pirkti ar nuomoti.
Nemokamai supakuojame dovanas.

Pristatymas nemokamai
ANGELA IR VYTENIS DIRKIAI SAVININKAI

PASSBOOK
SAVINGS...
the best way to save regularly!

5 1/4 %
Paid and Compounded Quarterly

OUR SAVINGS
CERTIFICATES
EARN UP TO 7 3/4 %

Mutual Federal
Savings and Loan

2212 WEST CERMAR ROAD
Chicago, Ill. 60608

PETER KAZANAUSKAS, Pres. Phone: 847-7747

SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905.

see us for
HOME financing.
AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT
TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal
Savings and Loan

2212 WEST CERMAR ROAD
Chicago, Ill. 60608

PETER KAZANAUSKAS, Pres. Phone: 847-7747

SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society

Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$37.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$35.00. Foreign countries. \$37.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitatimai už gautas prenumeras nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	6 mėn.	3 mėn.
Chicago ir Cook apskr.	\$37.00	\$19.00	\$13.00
Kitur J.A.V.	35.00	18.00	12.00
Kanadoje	U.S.A. 37.00	19.00	13.00
Užsienyje	37.00	20.00	15.00
Savaitinis	25.00	15.00	9.00

● Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
● Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

● Redakcija straipsnius taisysovo nuožūta. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

ravesti tik apygardinės varžybos.

IŠ OKUPUOTOS LIETUVOS

Rankinis aukštumoje. Vyrų aukščiausioje lygoje Kauno Granitas, tik laimės deka pakliuvęs į baigminį šešių pirmųjų ratą, baigė varžybas išpuodin-gai. Nugalėjęs Maskvos MAI 33-32, laimi prieš Minską 25-22 ir

Krasnodarą -27-24 ir parsiveža bronzos medalius ir trečią vietą. Tokiu pat medaliu pasipuošia (Nukelta į 5 psl.).

DR. IRENA KYRAS

DANTŲ GYDYTOJA

2659 W. 59 St., Chicago, Ill.

Tel. 476-2112

Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

Akušerija ir moterų ligos

Ginekologinė chirurgija.

6449 So. Pulaski Rd. (Crawford

Medical Building) Tel. LU 5-6446

Jei neatsiliepią skambinti 374-8004

Prima ligonius pagal susitarimą.

DR. VL. BLAŽYS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS

Marquette Medical Center

6132 So. Kedzie Avenue.

Val.: pirmad., antrad. ir ketvirtad.

6 iki 7:30 val. vakaro.

Šeštad. nuo 1 iki 3 val.

Pagal susitarimą.

Ofiso telef. VA 5-2670.

Reizd. tel. Walbrook 5-2048.

Tel. ofiso HE 4-5849; rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street

Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt.

1:00 — 5:00 val. popiet. treč. ir šešt.

tik susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS

2709 West 51st Street

Tel. — GR 6-2400

Val.: pagal susitarimą: pirmad. ir

ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penkt.

10-4; šeštad. 10-3 val.

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

Specialybė — Nervų ir

Emocinės ligos.

CRAWFORD MEDICAL BLDG.

6449 So. Pulaski Road

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Tel. — BE 5-5893

Specialybė Akių ligos

3907 West 103rd Street

Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — PR 8-2220

DR. JANINA JAKSEVIČIUS

VAIKŲ LIGOS

2656 West 63rd Street

Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penkt.

nuo 12 iki 2 val. ir nuo 5 iki 8 val.

vak. šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

1002 N. Western Ave., Chicago

Tel. 489-4441

Dr. K. A. JUCAS

ODOS LIGOS — CHIRURGIJA

7110 W. 127 St., Palos Heights

Tel. 361-9730

Valandos pagal susitarimą

Istaigos ir buto tel. 652-1381

DR. FERD. VYT. KAUNAS

BENDROJI MEDICINA

1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.

Kasdien 10-12 ir 4-7

Užsienius treč. ir šeštad.

Tel. ofiso ir buto: OLYMPIC 2-4168

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.

išsienius trečiadienius.

Šeštadieniais 12 iki 4 val. popiet.

Tel. REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

Lietuvius gydytojas

3925 West 50th Street

Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir

penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8

val. vak. Treč. ir šeštad. uždaryta.

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

KODIKŲ IR VAIKŲ LIGOS

SPECIALISTE

MEDICAL BUILDING

3200 W. 81st Street

Valandos: Kasdien nuo 10 val. ryto

Ofs. tel. 737-1168, rez. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; rez. PR 6-9807

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė vidaus ligos

2454 West 71st Street

71-os ir Campbell Ave. kamp.

Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir

penktad. 3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus.

Tel. — 282-4422

DR. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

Ofis:

111 NO. WABASH AVE.

4200 NO. CENTRAL AVE.

Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)

OPTOMETRISTAS

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir

"Contact lenses"

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR

PROSTATO CHIRURGIJA

2656 W. 63rd Street

Val. antrad. nuo 1-4 popiet

ir ketv. nuo 5-7 vakare

Ofiso tel. 776-2880, rezid. 443-5545

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS

Adresas 4255 W. 63rd Street

Kaltintojai neturi pamiršti, kad

LIETUVIŲ KRAUJAS NE VANDUO

Visi Chicago lietuviai ižesti, isakydami geriau pasislėpti. Geškad dienraštis "Sun - Times" išspausdino šmeižtų pilną vieno žydo pareiškimą, kaltinantį tūkstančius naujųjų ateivių, įimdami lietuvius, kaip buvusius karo nusikaltėlius, talkinčius nacių žudytį žydus. Tai labai šlykštus melas. Tai dvasinis "holocaust" prieš tūkstančius naujų ateivių, kurie taip gerai pažino bolševikų terorą, kad turėjo viską palikę trauktis į svetimas šalis.

Svarbiausia, kad tie pikti kaltinimai mėtami lietuvių tautai, kurios nariai net su mirtinu pavojumi gelbėjo žydus. Dauge, dukterimi buvo gestapo areštuoti. Tų lietuvių kraujas tai ne vanduo, kurio galima nematyti.

Tesdami anksčiau paskelbtų faktų eilę, turime priminti, kad Pabrados apylinkėse ūkininkas Simas Rinkėvičius už slėpimą ir globojimą keturių suaugusių žydų ir vieno mažamečio 1943 m. vasarą buvo gestapo sušaudytas.

Neseniai iš Lietuvos atvykęs Povilas Vaičekauskas painformavo, kad, lankydamas žydų kapines Kaune, prie Zibarto vardo šilko kombinato tarp palaidotųjų iš žydų geto rado ir lietuvių šavicką. Jis ten palaidotas su žmona žydaite. Jis norėjo ją išgelbėti nuo nacių ir ją mylėdamas vedė. Naciai vertė jį atsisakyti žydės žmonos, Savickai nesutikęs, abudu jie buvo pastatyti prie duobės. Ant jų kapo ir dabar dažnai matyti gėlių.

Joniškio apylinkėse, Mešklauckio kaime, Jonas Molevičius už žydų slėpimą buvo areštuotas ir kaltintas. Petras Požela iš Pakruojos už žydą dr. Šleiberio ir jo šeimos slėpimą buvo nacių sušaudytas. Pocius iš Palebarkų kaimo, Ervilko apylinkių, už keturių žydų slėpimą buvo uždarytas į kalėjimą. Tokio pat likimo susilaukė ir gydytojas Ukrimas. Naumiestyje už žydų slėpimą buvo areštuoti ir įkalinti Stasys Juorška ir Vincas Tutlys.

Telšių apylinkėse Zigmą Liaugaudas savo namuose slėpė keturis žydus, jų tarpe ir Fridą Kolomonaitę iš Telšių. Už tai 1942 m. buvo įkalintas. Povilas Jomantas iš Juodavalių kaimo už žydų globojimą buvo išvežtas į Vokietiją. Anicetas Liaugaudas savo namuose slėpė Nafatienę su mažamečiu sūnumi ir Volpertą iš Telšių. Už tai jį gestapas įkalino. Tas pats įvykis ir Jovaiša.

Alsėdžių kun. V. Taškūnas už žydų globojimą buvo gestapo įkalintas. Nevarėnų apylinkėse Nirkų kaimo Deimantienė už Dopės Šliomkaitės slėpimą buvo pasodinta kalėjime. Varniuose to paties likimo susilaukė žydus gelbėjęs Bronius Saunorius. Trakuose už tai patį "nusikaltimą" nacių buvo kalintas Kazys Čaplikas. Kaišiadorių apylinkių Bačkonių girininkijos girininkas už tai, kad gelbėjo ir slėpė žydą Kozimą ir jo du mažamečius vaiku buvo gestapo sušaudytas.

Strėvininkų miestelio (tarp Rumšiškes ir Kaišiadorių) apylinkės moterys, norėdamos sustruktūdyti žydų sušaudymą, užstojo naciams kelią. Vokiečių gestapo ir SS pareigūnai jas žiauriai sumušė, ypač sunkiai nukentėjo Uršulė Paulauskienė, 43 m. Ukmėrgės kalėjimas buvo pasodintas kun. Vaclovas Tamoševičius už išdavinęją žydams gimimo metriką. Bet 1946 m. ir kun. Tamoševičius buvo išvežtas į Sibirą.

Dviems Ukmėrgės policininkams 1944 m. sausio mėnesį gestapas įsakė pristatyti į geto pasiūlymus 14 žydų. Lietuviai policininkai visus žydus paleido,

PAGROBĖ

MILJONIERIAUS ŽMONĄ

Chicago milijonieriaus H. F. Chaddieko žmoną Elaine buvo pagrobė banditai ir 3 dienas laikė Palm Springs, Calif., dykumose. Reikalavo milijono dolerių, bet nusileido iki 193,000 dol. Vieną banditą, motociklu atvažiuojant į nurodytą vietą, peimti pinigų, policija nušovė, sugavo moterį banditų bendrininką G. Robbins, 30 m., nušautą jo žmoną.

Centrinė Azija ir Sovietų darbo jėga

Prievarta maišomos tautos ir musulmonų atspara

J. VAIČELIŪNAS

Sovietai, planuodami savo pramonę, planuoja ir darbo jėgą, kuri be didesnio spaudimo sunku panaudoti, o ji išdėstyta nevienodai. Sovietai savo darbininkams neduoda geros patraukos darbu — gero atlyginimo. Jie visur vartoja tik jėgą. Sovietų Sąjungoje yra rajonų, kur darbo priėmimas yra didelis, yra rajonų, kur tas priėmimas yra mažas, ypač mažai apgyveniose vietovėse. Maskvos valdovų tikslas kultivuoti dar mažai palieštas Sovietų plotus, esančius Azijos Sibiro rajonuose.

Sovietų Sąjungos Azijoje arba dar vadinamoje centrinėje Azijoje daugiausia gyvena musulmonų tikėjimo tautos: kazachai, kirgizai, tadžikai, turkmėnai, uzbeikai. Jų priėmimas yra didelis, bet jie vengia išvykti dirbti į kitus Azijos ar Europos rajonus. Net jų kariai, atlikę karinę prievolę, grįžta į savo kraštą. Maskvos valdovai prieš musulmonus nelabai drįsta pavartoti didesnę jėgą, nes musulmonai net komunistai vidudienį kartu su visais kitais musulmonais gatvėje klauptasi bendrai malda. Kai kuriuos Sibiro rajonus aptarnauja darbininkai atvežami iš Sovietų Sąjungos europinės dalies.

Kaip jau buvo minėta, centrinėje Azijoje gyventojų prieauglis yra daug didesnis, negu Sovietų Sąjungos europinėje dalyje. Ką darys Maskvos valdovai darbo jėgai išlyginti? Stalinas vartojo masines žmonių deportacijas, bet tas jo žiaurumas Sovietų pavergtos tautosms paliko labai blogą išspūdį. Darbo jėgos išdėstymas liečia ir karo tarnybą. Sakoma, kad 2000 metų Sovietų Sąjungos kariuomenę 35 proc. užpildys rekrutai iš Azijos. Čia ir turima galvoje tų musulmonų kraštus, nes pats Sibiras retai apgyvenytas. Jis turi apie 10 mil. gyventojų, neskaitant stovyklose esančių kalinių.

Norima ir musulmonus karius laikyti Sovietų Sąjungos europinėje dalyje, viskas pasikeitė — neturime, neįsistatė jiems grįžti į savo kraštus. Ar taip bus vykdoma — nežinia. Taip Maskva daro su rusais kariais, kurie, atlikę karinę tarnybą, pasiūlyti gyventi Sovietų okupuotose kraštuose. Tai jau ne darbo jėgos išlyginimas, bet pavergtų tautų rusinimas.

Darbo jėgos perteklius
Kadangi musulmonų prieauglis yra didelis ir jie laikosi savo krašte, dirbdami net kolchozuose, Maskvos valdovai, kad išvengtų tuose rajonuose darbo jėgos perteklius, turės plėsti kolchozus dar neokupuotose žemės rajonuose, įvesti gimimų kontrolę

ar prievartinę emigraciją į kitus rajonus. Ar tie nuostatai išspręs numatytus užsimojimus? Irigacijos plotuose daug darbo jėgos nereikia. Ar įvesti gimimų kontrolę? Ne visur ir musulmonų toks didelis prieauglis. Daug kur jis siekia tik 15 vienas tūkstančiui gyventojų. Belieka trečias nuostata — emigracija į kitus rajonus. Bet kur?

Visi gyvenami rajonai tirštai apgyventi, išskyrus Sibirą bei šiaurės plotus. Ar panorės tos tautos keliauti toliau į šiaurę? Tai būtų jau lagerinis gyvenimas.

Tiesa, yra prievartos stovyklų ir Kazachstane, bet čia tarp kalėjimo ir nekalejimo gyvenimo beka. Jų priėmimas yra didelis, gyventojai laisvi noru sutiks emigruoti į šiaurę, kai jų kraštuose gyvena daug slavų: Kazachstane — 47,7 proc., Kirgizijoje — 33,5, Tadžikistane — 13,1, Turkmėnijoje — 16,3, Uzbekistane — 13,6 proc. Tuose kraštuose rusai daugiausia ir užima vadovaujamus postus, nors kai kuriais atvejais jie vadinasi tik pavaduotojais. Dabar jau visais pasauliniais žino, ką reiškia rusų pavadojimas rusų pavergtame krašte. Rusai iš okupuotų kraštų neemigruoja, todėl tuose kraštuose ir susidaro darbo jėgos perteklius.

Migracija

Sovietų Sąjungoje ir dabar vyksta migracija. Ji vyksta dviem būdais: prievarta ir pusiau prievarta. Pirmu atveju valstybė panaudoja jėgą ir darbininkus iš vieno rajono perkelia į kitą. Antru atveju valstybė išako per darbą įstaigas pasiūti ir nurodytus rajonus tam tikrą skaičių darbininkų. Antru atveju vartojami ir masiniai: geresnis uždėdaris, geros darbo sąlygos ir t.t. Net patys migrantai yra išsireikę: "Kai mums kalbėjo prieš išvažiuojant, atrodė, kad viskas bus gerai, o kai atvykome į darbo vietą, viskas pasikeitė — neturėjome net pastogės ant savo galvos. Reikėjo ją pasistatyti. Valgyti teko iš suodžių aprūkusių kibirų. Sovietai neturi net karščių katilukų, kuriais galėtų aprūpinti tokiose sąlygose dirbančius darbininkus."

Kiti veiksniai

Centrinės Azijos tautų kolchozininkai turi geresnes pajamas, negu kituose Sovietų Sąjungos rajonuose. Ten yra daugiau ir privačių namų, negu kur kitur. 1970 m. Rusijoje buvo 219,8 mil. kv. metrų privačių namų ir 889,4 mil. kv. mtr. valstybinių namų. Uzbekistane buvo 17,6 mil. kv.

mtr. privačių namų ir 31,2 mil. kv. mtr. valstybinių namų. Uzbekistano miestuose 33 proc. yra privačių namų, o Rusijoje tik 20 proc.

Rusai, kurie gyvena centrinėje Azijoje, gauna geresnius atlyginimus, geresnes gyvenamas patalpas, jų vaikai gauna geresnį mokslinį išsilavinimą, lengviau išgyjama specialybė. Rusai čia yra partijos sekretorių pavaduotojai, saugumo viršininkai, fabriukų direktoriai ir panašūs pareigūnai.

Reemigracija

Kai kalbama apie centrinės Azijos musulmonų kraštų gausų prieauglį, galėtų būti buvusios gyvenvietės reemigruoti pirmoje vietoje čia gyvena rusai, o taip pat tos tautos, kurios Stalin laikais buvo deportuotos į Azijos rajonus: Pavolgio vokiečiai, totoriai ir kiti. Stalino įpėdiniai tokios reemigracijos nenori vykdyti, nes turi neapkyntos toms etninėms grupėms, esančioms į jų buvusios vietos užpildytos rusais. Taigi dabar Krymas yra nebe totorių, bet rusų gyvenamas rajonas. Pavolgio vokiečiai labiau upeliu ir teka 4000 kilometrų, pakeliui surinkdami tūkstančių upių ir upelių vandenį.

Amazonės slėnis žemas ir pelkėtas, mokslininkai geologai spėja, kad prieš daug milijonų metų čia telksojo milžiniškas ežeras. Klimatas šiltas, labai daug kritulių, todėl augmenija nepaprastai gausi ir vešli, medžiai aukšti, kai kurie gali būti palyginti su 20 aukštų namu, tankiai suaugę. Po jais amžina prieblanda, nuo apačios iki viršaus knibžde knibžda įvairiausios gyvybės. Džiunglėse gyvena tarsi trintis aukštai. Medžių viršūnės daug saulės, erdvu, skraido skaisčių spalvų atogrąžų paukščiai, nuo šakos ant šakos beždžionės, plazdena įvairiausių peteliškės, Vidurinėje aukšte šakos ir lianos susipynusios, bet ir čia yra daug gyvūnų, kurie puikiai jaučiasi, ir tankur-

del numatyta tuose kraštuose plėsti pramonę, o kaimo žmonių perteklių perkelti į miestus. Reikia manyti, kad ir ateityje Sovietų Sąjungoje darbo jėgos balansas bus vykdomas jėgos principu. Gal tai ir mongoliškas veiksmas, bet Sovietų Sąjungoje jis plačiai praktikuojamas. L. Brežnevą nori sukurti sovietinę tautą, kaip naują liaudies bendruomenę su viena kalba, viena kultūra, vienodu išsilavinimu ir t.t. Bet tam jo projektui labai prireiks musulmonų tautos ir kina. Kas laimės — paaiškės vėliau.

Iš laikraščių sužinojau, kad Kaune veikia "Saulės" draugijos mokytojų kursai suaugusiems. Prašiau leisti mane į tuos kursus. Tik po dvejų metų nepalaujamo prašymo pagaliau, Kruonio parapijos klebonui patariant ir mano motinai stipriai palaikant mano veržimąsi, 1912 m. pavasarį išleido mane Kaunan laikyti stojamųjų egzaminų į "Saulės" kursus. Egzaminus lengvai išlaikiau ir nuo rudens pradėjau lankyti, bet su sąlyga, kad baigęs stotius dvasinėlį seminariją. Klebonas užtikrino tėvą, kad jis ir visa parapija padės suteikti lėšų.

Saulės kursai suaugusiems valdžios buvo laikomi privačia mokykla. Kursai neturėjo valstybinių mokyklų teisių, juos baigusieji turėjo išlaikyti dar valstybinius egzaminus. Kursai ruošė pradžios mokyklų mokytojų ir vaistinės mokinių (4 klasių) valstybiniais egzaminais. Jų kursas buvo primamas taip pat tik išlaikę stojamuosius egzaminus. Stojantiems ir pirmą kursą reikėjo pusantrų gimnazijos klasių žinių, į antrą — puseklę ir trečią — pusketvirtą. Programų skirtumas tarp mokytojų ir vaistinės mokinių kursų buvo toks, kad pirmieji turėjo mokyti logikos, psichologijos ir metodikos, o antrieji, vietoj tų trijų dalykų, kasdien kalė lotynų kalbą. Visa kita buvo maždaug penkių gimnazijos klasių kurso ribose su vokiečių, prancūzų ir lietuvių kalbomis. Visi bendrieji dalykai buvo dėstomi rusų kalba, išskyrus pačią lietuvių kalbą. Aš apsisprendžiau ruošti vaistinės mokinio egzaminams, nes lotynų kalba buvo reikalinga stojant dvasinėlį seminariją, bet, esant galimybei, lankiau logikos ir psichologijos pamokas.

JAUNYSTĖ

Saulės kursuose mokėsi abiejų lyčių mokiniai. Mergaitės nuo pat kursų pradžios buvo įsteigtas

Izraelio kariniai instruktoriai supažindina su ginklo vartojimu visus jų užimtos srityse įkurtų sodybų naujakurius. Nuo šios prievolos nėra laisvi ir rabinai.

AMAZONĖS DŽIUNGLES — DIDŽIAUSIOS PASAULYJE

Geografiniai duomenys rodo, kad didžiausios pasaulyje yra Amazonės džiunglės. Jos užima visą plačiausią Pietų Amerikos žemyno dalį nuo Andų kalnų iki Atlanto vandenyno. Džiunglėms apaugusi beveik visa Brazilija ir nemaži dar 8 kraštų plotai. Džiunglių širdis — Amazonės upė, kuri prasideda Andų kalnuose, Peru valstybėje mažu upeliu ir teka 4000 kilometrų, pakeliui surinkdama tūkstančių upių ir upelių vandenį.

Amazonės slėnis žemas ir pelkėtas, mokslininkai geologai spėja, kad prieš daug milijonų metų čia telksojo milžiniškas ežeras. Klimatas šiltas, labai daug kritulių, todėl augmenija nepaprastai gausi ir vešli, medžiai aukšti, kai kurie gali būti palyginti su 20 aukštų namu, tankiai suaugę. Po jais amžina prieblanda, nuo apačios iki viršaus knibžde knibžda įvairiausios gyvybės. Džiunglėse gyvena tarsi trintis aukštai. Medžių viršūnės daug saulės, erdvu, skraido skaisčių spalvų atogrąžų paukščiai, nuo šakos ant šakos beždžionės, plazdena įvairiausių peteliškės, Vidurinėje aukšte šakos ir lianos susipynusios, bet ir čia yra daug gyvūnų, kurie puikiai jaučiasi, ir tankur-

del numatyta tuose kraštuose plėsti pramonę, o kaimo žmonių perteklių perkelti į miestus. Reikia manyti, kad ir ateityje Sovietų Sąjungoje darbo jėgos balansas bus vykdomas jėgos principu. Gal tai ir mongoliškas veiksmas, bet Sovietų Sąjungoje jis plačiai praktikuojamas.

L. Brežnevą nori sukurti sovietinę tautą, kaip naują liaudies bendruomenę su viena kalba, viena kultūra, vienodu išsilavinimu ir t.t. Bet tam jo projektui labai prireiks musulmonų tautos ir kina. Kas laimės — paaiškės vėliau.

Iš laikraščių sužinojau, kad Kaune veikia "Saulės" draugijos mokytojų kursai suaugusiems. Prašiau leisti mane į tuos kursus. Tik po dvejų metų nepalaujamo prašymo pagaliau, Kruonio parapijos klebonui patariant ir mano motinai stipriai palaikant mano veržimąsi, 1912 m. pavasarį išleido mane Kaunan laikyti stojamųjų egzaminų į "Saulės" kursus. Egzaminus lengvai išlaikiau ir nuo rudens pradėjau lankyti, bet su sąlyga, kad baigęs stotius dvasinėlį seminariją. Klebonas užtikrino tėvą, kad jis ir visa parapija padės suteikti lėšų.

Saulės kursai suaugusiems valdžios buvo laikomi privačia mokykla. Kursai neturėjo valstybinių mokyklų teisių, juos baigusieji turėjo išlaikyti dar valstybinius egzaminus. Kursai ruošė pradžios mokyklų mokytojų ir vaistinės mokinių (4 klasių) valstybiniais egzaminais. Jų kursas buvo primamas taip pat tik išlaikę stojamuosius egzaminus. Stojantiems ir pirmą kursą reikėjo pusantrų gimnazijos klasių žinių, į antrą — puseklę ir trečią — pusketvirtą. Programų skirtumas tarp mokytojų ir vaistinės mokinių kursų buvo toks, kad pirmieji turėjo mokyti logikos, psichologijos ir metodikos, o antrieji, vietoj tų trijų dalykų, kasdien kalė lotynų kalbą. Visa kita buvo maždaug penkių gimnazijos klasių kurso ribose su vokiečių, prancūzų ir lietuvių kalbomis. Visi bendrieji dalykai buvo dėstomi rusų kalba, išskyrus pačią lietuvių kalbą. Aš apsisprendžiau ruošti vaistinės mokinio egzaminams, nes lotynų kalba buvo reikalinga stojant dvasinėlį seminariją, bet, esant galimybei, lankiau logikos ir psichologijos pamokas.

Saulės kursuose mokėsi abiejų lyčių mokiniai. Mergaitės nuo pat kursų pradžios buvo įsteigtas

del numatyta tuose kraštuose plėsti pramonę, o kaimo žmonių perteklių perkelti į miestus. Reikia manyti, kad ir ateityje Sovietų Sąjungoje darbo jėgos balansas bus vykdomas jėgos principu. Gal tai ir mongoliškas veiksmas, bet Sovietų Sąjungoje jis plačiai praktikuojamas. L. Brežnevą nori sukurti sovietinę tautą, kaip naują liaudies bendruomenę su viena kalba, viena kultūra, vienodu išsilavinimu ir t.t. Bet tam jo projektui labai prireiks musulmonų tautos ir kina. Kas laimės — paaiškės vėliau.

myne — kai kurių rūšių beždžionės, paukščiai, driežai, tininiai, smaigliai ir daugybė kitokių. Apačioje, po tankiu saulės nepraleidžiančių lapų klotu, daugiausia vietos judėti, tenai bėgioja elniai, įvairiausi graužikai, meškėnai, tairios agučiai, šliaužioja gyvatės, driežai, šokinėja varlės, ropinėja ir skraido nesuskačiuojama daugybė vabzdžių. Pažymėtina, kad vien drugių džiunglėse gamtininkai rado net 3 tūkstančius rūšių ir spalvų. Šimtai rūšių žuvų plaukioja upėse ir upeliuose. Taigi, niekur kitur pasaulyje nėra tiek daug įvairiausių medžių, augalų ir žuvų.

Kam teko skristi lėktuvu per Braziliją, tas pažvelgęs iš lėktuvo matė, kad tūkstančius mylių yra miškai, tik kur ne kur matyti iškirsti plotai — indėnų kaimeliai. Didelių miestų prie Amazonės nėra, tik miesteliai papuopose.

Pastarąjį dešimtmetį Brazilijos vyriausybė labai intensyviai imasi priemonių sukuriant Amazonės baseiną.

EUROPOS GAMTOS

MYLETOJŲ KONGRESAS

Jungtinių Tautų ekonominė komisija yra nutarusi suaukinti visuotinę Europos šalių gamtos apsaugos kongresą Zenevoje lapkričio 13—16 d. Ten bus nagrinėjama apie atmosferos užteršimą. Kongrese dalyvaus 34 valstybės — 32 Vakarų ir Rytų kraštai, JAV ir Kanada. Šis kongresas saukiamas kiek pavėluotai, kadangi Europos kraštai reikalauja teisės dalyvauti toje konferencijoje, o Sovietų Sąjunga nenorėjo pripažinti tiems kraštams juridinę teisę. Dabar jie sutiko, bet jų atstovai pareiškė, kad šis pavėlavimas ne jų kaltė.

GRUMTYNĖS SU LEMTIMI

JONAS MATONIS

10

Viens iš tų, kuriems taip mandriai aiškinau, sako: — Nagi jau pradėjo kvailioti. Jam jau ne saulė teka ir leidžiasi, bet žemė sukasi. Gaila vaiko ir tėvų. — Kaimynas, sužinojęs apie "Jono nelaimę", patarė mano tėvui prilaikyti mane nuo mokslo, girdi, gali vaikui pakenkti, protas gali susimaišyti. Jis net papasakojo tėvui, ką girdėjęs nuo kaimynų ir dar pridėjo savo nuomonę.

Mano tėvas viso to nepalaikė grynų pinigų, bet apie mokslo kenksmingumą jo nuomonė dar labiau sustiprėjo. Jis sąmoningai man pradėjo daryti kliūtis lankyti pradinę mokyklą. Gaidžiagyste mane prisikėlęs vedavo į jėvų kultū. Po pusryčių pats eidavo priegulio, o aš neišmiegojęs skubėjau mokyklon. Žiemą esant giliam sniegui ir pūsminis retai kada pavėžydavo mokyklon, — tekdavo birsti per gilų sniegą. Kai motina, manęs gailėdamasi, už tai pyko ir išmėtinėjo, kad nesigailis vaiko, tai tėvas teisingai atsakė, kad jis tai sąmoningai daro, norėdamas vaiką nupratinti nuo to nereikalingo mokslo.

Nuo 1904 m. motina jau buvo užsiprenumeravusi "Vilniaus žinias", o vėliau ir Seinuose leidžiamą savaitraštį "Šaltinį". Šiuos laikraščius sąžiningai skaičiau. Kruonio pradinės mokyklos vedėjas buvo mane pamėgęs ir noriai skoldindavo man knygy rusų kalba. Vis stengiausi neužmiršti to, ką buvau mokykloje išmokęs, ir vis nenustojau prašęs tėvų mane leisti į Kauną mokyti.

lerių, bet nusileido iki 193,000 dol. Vieną banditą, motociklu atvažiuojant į nurodytą vietą, peimti pinigų, policija nušovė, sugavo moterį banditų bendrininką G. Robbins, 30 m., nušautą jo žmoną.

LIETUVIAI FLORIDOJE

Miami, Florida

SVEČIAI

Ona Sostakienė, pabuvusi keturį savaitę Miami — Surfside, išvyko į Detroitą. Žinoma skautų veikėja Jūratė Pečiūrienė drauge su vyru inž. Pečiūra viešėjo dvi savaites Surfside, Miami Beach saloje. Prof. dr. P. Jonikas buvo atskridęs į Miami ir atsilankė Lietuvių klube.

SAULIŲ AUSROS KUOPOS GEGUŽINĖ

Gegužės 5 d. rinkosi šauliai į puošnią Stongvilų rezidenciją, bet giedri diena traukė visus į didelį sodą, kur šaulių s-gos Ausros kuopa suruošė gegužinę.

Prigaužė šaulių ir jų svečių apie 80 asmenų. Visi vaikščiojo po žalią Stongvilų sodą, kur malonūs šeimininkai leido piknikauti. Bėto, dukterys Irena ir Aurelija Stongvilaitės padarė linksma netikėtumą: skanų punšą, įdėdamos nemažai darbo ir tam reikalingą visą medžiagą. Donsiai vašindamos svečius, jos dar surado laiko darbuotis virtuvėje. Mačiau, kaip Irena, karštų dešrelių dubeniu nešina, bėgo iš virtuvės į verandą paruoštą stalą. Jos neprisidėjo prie svečių ir nepasikalbėjo su jais. Visai Stongvilų šeimai priklauso už didelę pagalbą visų padėką. Pagal dienos programą 1 val. p. p. įvyko šaulių s-gos Miami kuopos susirinkimas su šauliais iš Pompano Beach, Hollywoodo, Miami Beach ir Surfside. Kuopos valdybą sudaro pirmininkas Mykolas Vitkus, Antanas Varnas, Gunda Kodatienė, dr. Pautienis iš Pompano Beach, Bonifacas Bukauskas, Juozas Korsakas, Jonas Paškus ir Martynas Ališauskas. Svarstyta ir priimta kuopos vardas "Aušra". Atstovų suvažiavimui Chicagoje išrinktos dvi atstovės: Ona Šilienė ir Ona Pautienienė. Kaune susidėginusiam Romui Kalantai paminklui pastatyti ir "Pirmūnės Akademikės" knygai išleisti įteiktos aukos po 50 dol. Trims lietuviškiems laikraščiams aukos. Svečiai iš kitur aukojo: O. Sostakienė iš Detroito, J. Urbelis, Pompano Beach Bendruomenės pirmininkas, Telšinskiai, mokėdami nario mokesčių paliko nemažą auką.

Kad ir labai dar neseniai suorganizuota Ausros kuopa, vis dėlto jau yra pasižymėjusi kultūriniais užsimojimais ir įvyku.

Sportas

(Atkelta iš 2 psl.)

ir Kauno Žalgirio moterys. Pralaimėjusios prieš Baku 18-15, jos nugalė Vilniaus Eglę 28-16 ir Sverdlovską 21-17 ir baigia trečioje vietoje. Vilniaus Eglė liko devinta.

— Leng. atletikoje po ilgos pertraukos pasirodė pasaulio rekordistė V. Bardauskienė. Ji dalyvavo tarpvalstybinėse rungtynėse Japonijoje ir šuolyje į tolį laimėjo pirmą vietą. Deja, jos pasekmė buvo silpnoka, vos 6 m 36 cm.

70 bėgikų dalyvavo 30 km lenktynėse tarp Trakų ir Vilniaus. Laimėjo Pranas Baublys iš Vilniaus, atbėgęs per 1 val. 31 min. 41 sek.

— Futbole Klaipėdos Atlantas iškovoja puikią pergalę Brianske 2 - 0 ir laikosi pirmoje vietoje.

Tuo tarpu pirmoje divizione Vilniaus Žalgiris laimi prieš Kuitaisio Torpedo 1-0, Frunzėje sužaidžia lygiomis 1-1 ir Permėje 0-0 ir stovi 7-je vietoje.

— Dviratčių daugetapines lenktynes Simkropolyje laimi klaipėdietis A. Vaitkus.

siais darbais. Susirinkimui pasibaigus, šauliai ir svečiai ėjo prie koplytėlės, kur Stongvilų šeimos yra pastatyta Marijos stovykla, sugiedodami Mariją, Mariją. Šaulių s-gos veikėja Gunda Kodatienė apibūdino Marijos reikšmę mūsų tėvynei. Po to visi buvo pakviesti užkandžiauti.

Šia proga tenka paminėti ir ypač įvertinti mūsų darbščiasias moteris, kurios kepė, virė ir paruošė turtingą užkandžių stalą ir aukojo savo patiekalus, ypač įvairiausių "pyragų" prie kavos, neišskiriant ir iš toliau

atvažiuosiu. Jei kurie negalėjo dalyvauti, tie atsiuntė savo auką per kitus.

Tą dieną buvo Onos Šilienės gimtadienis. Jos vyras Petras Šilas atidarė šampano butelį ir visus vaišino. Solenizantei sugiedota ilgiausių metų. Skambėjo dainos, kitame sodo kampe stipriai šaukė laimėjimų numerius, vėl kitur V. Saladžius kvietė lietuvius paklausyti arkivyskupo McCarty kalbos, kuri buvo per Vatikano radiją transliuota į Lietuvą. Visų buvo pakili nuotaika. Pasisekimas buvo didelis, taip pat ir pelnas nemažas.

Janina Narūnė

Pranešame giminėms ir pažįstamiems, kad mūsų brangioji motina

A. + A.

VANDA VIENOŽINSKIENĖ

mirė Lietuvoje, Kaune, 1979 m. gegužės mėn. 13 d., sulaukusi 83 metų amžiaus.

Nuliūdę:

Sūnus Kęstutis su šeima Lietuvoje, dukterė Janina Adomoniene Montrealyje, Kanadoje, ir sūnus Rimas Vienuolis Elgine, Ill., su šeimomis.

A. A.
Petras ir Marija
Baltramonai

Mirties paminėjimui mūsų Tėvelių, kurie negaltingos mirties taip greitai buvo atskirti iš mūsų tarpo — Tėvelis 1973 m. gegužės 31 d., Mamytė 1974 m. balandžio 12 d. — už jų sielas šv. Mišios bus atšaukiamos gegužės 20 d., 9 val. ryto Tėvų Marijonų koplyčioje, 12 val. popiet Tėvų Jėzuitų koplyčioje.

Nuoširdžiai kviečiame visus giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti pamaldose ir kartu su mumis pasimelsti už mūsų tėvelių sielas.

Nuliūdę: dukterys, žentas ir anūkės.

Mūsų klubo narį

LEONĄ VENSKŲ

ir jo artimuosius, MOTINAI mirus Lietuvoje, nuoširdžiai užjaučiame.

Chicago Anglijos-Britanijos
Lietuvių Klubo Valdyba ir Nariai

Nuo
1914 Metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visais mūsų apylinkėse.

Dėkojame Jums už mūsų parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$40,000.00

FRANK ZOGAS,
President

2857 W. 69th Street
Chicago, Ill. 60629
Phone 925-7400

& LOAN ASSOCIATION
4040 Archer Avenue
Chicago, Ill. 60632
Phone: 254-4770
8929 S. Harlem Avenue
Bridgeview, Ill. 60455
Tel. 580-9400

5%

All accounts compounded daily — Passbook Savings

7 1/2%

paid quarterly
4 Year Savings
Certificates
Minimum \$5,000

Clevelando ateitininkija meldžiasi pavasario šventės metu.

Nuotr. Vl. Bacevičiaus

CLEVELANDO ŽINIOS

(Atkelta iš 4 psl.)

tu giedama mūsų antroji tautinė giesmė — Lietuva brangi. Ilga vilkstinė automobilių, velionė, sulaukusią 83 m., palydėjo į Visų Sielų kapines prie savo vyro kapo ir ten paliko amžinajam poilsui. Velionė buvo kilusi iš Pašėmenų kaimo, Keturvalakių parapijos, stambaus Suvalkijos ūkio.

IVYKIAI

— Šeštadienį, gegužės 19 d., 7:00 v.v. didžiojoje salėje — poezijos šventė. Rengia parapija.

— Ketvirtadienį, gegužės 31 d., 7:30 v.v. mažojoje salėje L.B. Clevelando apylinkės vakaronė. Programoje: PLJS kongreso atstovų simpoziumas.

— Sekmadienį, birželio 3 d., 11:30 v.v. Šv. Kazimiero lit. mokyklos darbo metų užbaigimas.

— Ketvirtadienį, birželio 7 d., 7:30 v.v. mažojoje salėje Ateities klubo vakaronė.

— Birželio 9-10 Marijos Tūbelytė-Kuhlmanienės meno darbų paroda didžiojoje salėje. Rengia tautinė sąjunga.

Birželio 10 d. iškilmingos parapijos pamaldos už pavergtą Lietuvą.

PADĖKA

A. + A.

ELZBIETA V. PAURAZIENĖ

Mūsų mylima motina ir sesuo mirė 1979 m. balandžio 8 dieną ir buvo palaidota bal. 11 d. Holy Sepulchre kapinėse, Detroito.

Mes norime padėkoti visiems, kurie suteikė jai paskutinį patarnavimą ir palydėjo į amžino poilsio vietą.

Nuoširdžiai dėkojame kunigams: Petriui Paurazui, V. Kriščiūnui, Alfonsui Baboniui, Kazimierui Butkui, Mykolui Kondrotui, Kazimierui Simaičiui, Walteri Stanevičiui ir Adolfui Stašui, kurie koncelebravo gedulingas šv. Mišias už jos sielą. Dėkojame kunigams palydėjusiems velionę į kapines. Nuoširdi padėka kun. kleb. V. Kriščiūnui už maldas koplyčioje.

Nuoširdus dėkui visiems užprašiusiems šv. Mišias už jos sielą. Dėkojame visiems, prisitūsiusiems velionei gėlių. Nuoširdi padėka visiems pareiškiusiems mums užuojautą asmeniškai, laiškais ir per spaudą.

Dėkojame Antanui ir Marijai Rudžiams už jautrius atsisveikinimo žodžius bei dalyvavimą laidotuviuose.

Dėkojame L. Vyčių 79-tos k., Moterų S-gos 54-tos k., Detroito Liet. Organizacijų centro, A.L.R. Katalikų Federacijos, ALT'o ir BALF'o atstovams bei nariams už pareikštą užuojautą, atsisveikinimą ir dalyvavimą laidotuviuose.

Dėkojame visiems laidotuviuose dalyvavusiems, kuriems atskirai neturime galimybes padėkoti.

Dėkojame grabnešiams ir laidotuvių direktoriui Charles R. Step už malonų patarnavimą.

Visiems nuoširdus dėkui.

Sūnus Stasys ir Dovydas, mairės Beverly ir Marsha bei anūkai, sesuo Ona Paurazienė ir jos vaikai kun. Petras ir Cecilija

DVEJŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. + A. PRANAS VAITKUS

Jau suėjo dveji metai, kai negaltinga mirtis atskyrė iš mūsų tarpo mylimą vyrą ir tėvą, kurio netekome 1977 m., gegužės 19 d.

Nors laikas tęsiasi, bet mes jo niekada negalėsime užmiršti. Lai galingas Dievas suteikia jam amžiną ramybę.

Už jo sielą šv. Mišios bus atšaukiamos gegužės 19 d. šeštadienį, 7 val. ryto šv. Kryžiaus parapijos bažnyčioje.

Maloniai kviečiame visus — giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose pamaldose ir kartu su mumis pasimelsti už a. a. Prano sielą.

Nuliūdus žmona su šeima

A. + A. MARY A. BURBA

Chicago, Illinois

Staiga mirė gegužės 16 d., 1979, 3:40 v., sulaukusi 60 m. Gimė Lietuvoje, Vilniuje. Amerikoje išgyveno 30 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime dukterys: Irene Krull ir žentas Dale, Jenny Kamba ir žentas Ronald ir Lucy Case, anūkai: Joseph, Sandra, Cindy, Tracy, Lisa, Brian ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Ridiko koplyčioje, 3354 So. Halsted Str. Laidotuvių įvyks šeštadienį, gegužės 19 d. iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į šv. Dovydo parapijos bažnyčią, kurioje 9:30 įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuviuose.

Nuliūdę: Dukterys, žentas ir anūkai.

Laidotuvių direktorius P. J. Ridikas, tel. 927-1911

DRAUGAS, penktadienis, 1979 m. gegužės 18 d.

5

A. + A. LOUIS C. MANKUS

I-jo Pasaulinio karo veteranas

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parko ir Bridgeport apylinkėse.

Mirė geg. 15 d., 1979, 3:20 val. ryto, sulaukęs 86 m. amž. Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 75 m.

Velionis buvo vyras a. a. Anna Žilvitytės.

Pasiliko dideliame nuliūdime 2 sūnus Roman P., marti Phyllis ir Louis A., gvy. Cheyenne, Wyoming, 4 anūkai, Natalie, Andrea, Glenn ir Roger bei kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė Dariaus-Girėno Am. Legion Post 271.

Kūnas bus pašarvotas penktad., 4 val. popiet Lack-Lacka-wicz kopl., 2424 W. 69 St. Laidotuvių įvyks šeštad., geg. 19 d. iš kopl. 9 val. ryto bus atlydėtas į šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks ged. pamaldos už velionės sielą.

Po pamaldų bus nulydėtas į šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Vietoje gėlių aukoti Balzeko Liet. Kultūros muziejui arba V. A. Medical Center, General Post Fund, North Chicago, Ill.

Nuoširdžiai kviečiame visus: giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuviuose.

Nuliūdę: Sūnus, marti ir anūkai.

Laid. direkt. Steponas C. Lack ir Sūnus, tel. 737-1213

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRY S MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Koplyčios

Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600

Tel. 737-8601

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRY S MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago

1410 So. 50th Av., Cicero

Tel. 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNOS

2314 W. 23rd PLACE

Tel. Virginia 7-6672

2424 W. 69th STREET

Tel. REpublic 7-1213

11029 Southwest Highway, Palos Hills, Ill.

Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE.

Tel. LAfayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL.

Tel. OLYmpic 2-1003

APLINK MUS

× Sol. Gina Čapkauskienė iš Montrealo trečiądienį atskrido į Chicago koncertui. Tą patį vakarą Lietuvos opera jai parodė A. Šluto padarytą filmą iš operos "Lucia di Lamarmoor" pastatytą. Ketvirtadienį atvyko pianistas Andrius Kuprevičius iš Clevelando ir pianistė Raimonda Apeikytė iš Los Angeles. Penktadienį solistai Gina Čapkauskienė ir Arnoldas Voketaitis, pianistai Raimonda Apeikytė ir Andrius Kuprevičius susitiks ir kartu pasirodys didžiajam "Draugo" jubiliejui koncertui, kuris bus šį sekmadienį, gegužės 20 d., 4 val. p. p. Marijos aukšt. mokyklos salėje.

× "Brighton Park Life" savaitraščio gegužės 10 d. laidoje išspausdintas St. Piezo puiškus informacinis straipsnis apie "Draugo" dienraščio praeitį, apie žymiuosius lietuvių sportininkus ir kultūrininkus, o taip pat ir apie jubiliejinį koncertą. Straipsnyje paminėti koncerto atlikėjai - solistai Gina Čapkauskienė ir Arnoldas Voketaitis, koncerto rengėjų komisijos narys ir marijonų vienuolyno vyresnysis kun. V. Rimšelis ir "Draugo" spaudos administratorius kun. P. Činikas.

× Lietuvių Bendruomenės tarybos rinkimuose neoficialiomis žiniomis Marquette Parko apylinkėje balsavo 923 asmenys, Brighton Parke — 430 ir Cicero apylinkėje — 338. Galutinius rezultatus paskelbs apygardos rinkiminė komisija, kai suskaičys visų apylinkių balsus.

× Vytautas Saulius yra sirgęs ir trečia savaitę gulė Loretto ligoninėje dr. Petro Kisieliaus priežiūroje.

× Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos XII suvažiavimas įvyks šių metų rugsėjo 1-2-3 dienomis Kanadoje, Toronte Royal York viešbutyje. Visus kolegas, koleges su šeimomis kviečiame dalyvauti ir atitinkamai suplanuoti vasaros atostogų laiką. Suvažiavime apart idomios mokslinės programos, taip pat bus įvairi programa — pramoginė kolegoms, poniams ir jaunimui. Tai geriausia proga bus susitikti seniems ir taip pat susipažinti su jaunais kolegomis. Pagal turimus adresus stengsimės išsiųsti pakvietimus, programas ir viešbučio rezervacijas, bet jeigu kas negautų, sekite spaudos informacijas. Smulkesnių žinių teirautis pas PLGS sekretorių Dr. A. Barkauską, 64 Ellesmere Rd., Scarborough, Ontario, M1R 4C2, Canada. Tel. (416) 444-6117. PLGS Sąjunga (pr.).

× Norintiems aplankyti Lietuvą — pavieniai arba mažom grupelėmis — mes parūpiname įvažiavimo vizas. Marius Kiela, tel. 737-1717. (sk.).

× Pradedant 1979 m. rugsėjo semesteru, ieškau 2-jų ar 3-jų bendrakaičių važiuoti į Univ. of Ill. Chicago Circle. Išvažiuojama iš Marquette Parko du blokai nuo Paramos. Skambinti 5 val. vak. tel. 737-0718. (sk.).

× NAMAMS PIRKTI PAŠKOLAS duodamas mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prielankais nuošimtais.

Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Telef. 71-7747. (sk.).

× Prof. dr. Antanas Kučas, knygos apie kun. Antaną Stanikyną ir daugelio istorinių veikalų autorius, sveikina "Draugą" 70-ties metų sukakties proga ir rašo: "Kun. dr. Antanas Stanikynas (1865-1918), seserų kazimieriečių vienuolijos įsteigėjas, lietuviškų mokyklų ir Kunigų Vienybės įkūrėjas, 1909 m. liepos 12 d. pradėjo leisti "Draugą" Wilkes, Pa. "Draugo" šūkis buvo Dievui ir Tėvynei, nes lietuviybė ir katalikybė buvo, ir dabar tebėra, mūsų tautinės gyvybės pagrindas. Dabar "Draugo" ratas jau apima visą pasaulį, kur tik yra lietuvių. Širdingai sveikinu ir linkiu geriausios sėkmės". Dėkingi profesorius už sveikinimus.

× Švč. M. Marijos Gimimo parapijos mokyklos Motinų klubas kviečia paskutinį metų susirinkimą pirmadienį, gegužės 21 d., 8 val. vak. Nauja valdyba bus įvesdinta bažnyčioje. Prašoma susirinkti 7:15 val. vak. mokyklos salėje. Per susirinkimą mūsų aštuntokai vaidins "I Remember Mama". Po susirinkimo bus "smorgasbord" paruoštas pirmo skyriaus ir darželio vaikų mamų. Prašoma narsės ir viešias dalyvauti.

× Bilietų į "Draugo" jubiliejinį koncertą, įvykstantį šį sekmadienį Marijos aukšt. mokyklos salėje, galima iš anksto gauti J. Vaznelio "Gifts International" krautuvėje Marquette Parke ir "Draugo" administracijoje iki šeštadienio pavakarės, o sekmadienį nuo 2 val. po pietų bus galima gauti prie įėjimo į salę.

Mokyt. Grasilija Meiluvienė kalbasi su ses. Eugenija Lukošūte iš Putnamo apie rėmėjų veiklą Chicagoje. Nuotr. V. Noreikos

× Chicago Skautininkų draugovės sueiga šaukiama gegužės 25 dieną, 7:30 val. vak. Jaunimo centre.

× Janina Praninskienė iš Chicago atnaujino prenumeratą ir pridėjo didesnę auką. Mes skelbiame ją Garbės prenumerate. Už paramą maloniai dėkojame.

× P. V. Dunderas, Toronto, Ont., prie prenumeratos mokėsi pridėjo 8 dolerių auką. Ačiū.

× Cicero lituanistinės mokyklos mokslo metų pabaigtuvės įvyks šį šeštadienį, 12 val. d. mažojo parapijos salėje. Visi kviečiami.

× J. Daumanto šaulių kuopos vadovybė, Los Angeles, Calif., paskyrė "Draugui" 20 dolerių auką ir ją per kuopos valdybos pirmininką Kazį Karužą atsiuntė. Dėkojame.

× Daiktų išpardavimas vyks šį šeštadienį, gegužės 19 d. nuo 10 val. ryto iki 2 val. popiet Jakubėnų bute — 6506 So. Artesian Ave. (pr.).

× Panevėžiečių pobūvis vakariene su šokiais bus gegužės 26 d., 7:30 val. vak. K. Aizino (buv. B. Pakšto) salėje. Kviečiami visi. Įėjimas 8 dol. asmeniui. Kvietimus užsisakyti ir stalus rezervuoti dienos metu tel. 925-3212, vakare 585-0000.

× Poetas Tomas Venclova Jaunimo kongreso studijų dienose skaitys paskaitą "Ar galima kurti lietuvišką kultūrą už Lietuvos ribų?" Marytė Saulaitė - Stankuvienė skaitys paskaitą "Kalba ir lietuviškos kultūros kūrimas". Šios dvi paskaitos suteiks įvadinę minčių IV PLJK studijų dienų kultūrinės srities darbo būrelių svarstymams.

× Gegužinės pamaldos Lietuvos sodyboje bus laikomos šį sekmadienį, nuo 2 val. p. p. Prisiminsime mirusius ir gyvusias motinėles, dalyvaujant aktorui A. Brinkai, J. Bružienei, Emai Umbražienei, Adelei Duoblenei, Alfonsui Sidagiui, Jonui Ramoškai, A. Kevėžai ir Liucijai Tomacki su Vincu Kuliešium. Užkandis. Visi laukiami.

× "Margučio" radijas vakar dienos programoje perdavė programos vedėjo Petro Petručio paruoštą pasikalbėjimą su "Draugo" moderatorium kun. Pranu Garšva, laikraščio 70 metų sukakties proga. Buvo peržvelgtos prieštastys, išsiskyrusios "Draugo" atsiradimą, jo perkėlimą į Chicago, paminėti žymesnieji redakcijos ir administracijos buvusieji ir dabartiniai darbuotojai, išsilikimo perspektyvos ir dienraščio minėjimo iškilms, kurios ršamos su ruošiamu koncertu šį sekmadienį, 4 val. po pietų. Marijos aukšt. mokyklos salėje.

× Onai Prusis, 61 m., gyvenančiai 7057 S. California, pirmadienį buvo sužeisti abu keliai, kai ją partrenkė rankinukų vagis Jewel krautuvės automobilį statymo aikštėje 69 gatvėje.

× Gen. T. Daukanto jūros šaulių kuopos nariai iešginės žiemos uniformose gegužės 20 d., sekmadienį, 9:30 val. ryto renkasi prie Brighton Parko liet. parapijos bažnyčios (44 ir California gt.) pamaldoms. Po pamaldų bus vyksta į Romo Kalantos paminklo iškilmingą atidengimą šv. Kazimiero kapinėse.

× V. Viskanta, Chicago, Ill., pavėlavo atsiųsti sveikinimą "Draugo" 70 metų sukakties proga, todėl jis negalėjo būti paskelbtas sukaktuviniame leidinyje. Už tat jis sveikina dienraštį per "Draugą" ir paskyrė 40 dolerių auką. Už didelę paramą esame labai dėkingi.

× Jonas Gaizutis praves a. a. kapitono Prano Gudyno 50 metų žuvimo sukakties minėjimo programą. Minėjimas įvyks šį sekmadienį ir prasidės 10 val. ryto šv. Mišiomis Jėzuitų koplyčioje. Po pamokslų ir pamaldų prie žuvusiųjų už Lietuvos laisvę paminklo bus pasakytos kelios trumpos kalbos, pagerbtas karžygis ir padėti gėlių vainikai. Minėjimą ruošia vėlionio ginklo draugai ir LAS vyr. valdyba.

× Prof. dr. Juozas Eretis, gyvenantis Šveicarijoje, pernai metais parašė ir išleista studija "Zvilgnis ir laiką" (Blick in die Zeit), kurioje jis sprendžia pasaulinės politikos ir ypač didžiųjų valstybių bendravimo problemas, vokiškai skaitančiame pasaulyje susilaukė didelio dėmesio ir buvo greitai išplatinama. Šiomis dienomis autorius išleido šios studijos II-ją, gerokai pataisytą ir išplėstą laidą, kurios kopiją atsiuntė ir "Draugui".

× Illinoiso Lietuvių gydytojų ir dantų gydytojų dr. J. Moterų Pagelbinio vieneto vadovybė pasveikino "Draugą" 70 m. sukakties proga. Savo sveikinime, tarp kitko, rašo: "Sava spauda svetimame krašte — didelis vidinis turtas, atskleidžias jausmus kiekvieną dieną vaiko, vyresnio bei senelio širdyje savo gimtajam kraštui". Palinkėjo dienraščiui sėkmės ir pridėjo 25 dolerių čekį. Maloniai dėkojame.

× Putnamo seselių rėmėjų susirinkimas ir pusryčiai bus sekmadienį gegužės 20 d., po 8 val. šv. Mišių rytu švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje.

× Leopoldas Kupkevičius, Chicago, Ill., užsakė "Draugą" vienam ligoninui skaitytoju, negalintiems užsisakyti laikraščio. Kartu pridėjo ir auką dienraščiui stiprinti. Maloniai dėkojame.

× Putnamo seselių rėmėjų susirinkimas ir pusryčiai bus sekmadienį gegužės 20 d., po 8 val. šv. Mišių rytu švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje.

× Putnamo seselių rėmėjų susirinkimas ir pusryčiai bus sekmadienį gegužės 20 d., po 8 val. šv. Mišių rytu švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje.

× Putnamo seselių rėmėjų susirinkimas ir pusryčiai bus sekmadienį gegužės 20 d., po 8 val. šv. Mišių rytu švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje.

Solistas Arnoldas Voketaitis

NUO BALTŲJŲ RŪMŲ IR METROPOLITAN IKI CHICAGOS

Arnoldas Voketaitis — talentingas solistas, praėjęs platų dainos kelią. Gimęs ir augęs New Haven, Conn. Ten pradėjo ir savo muzikinę karjerą. Būdamas dar aukšt. mokykloje jau pradėjo lavinti balsą pas Jacinto Marcosano ir po to ketverių metus Quinpiac College pas prof. F. Riggio. Šio partas įstojo į Yale universitetą vokalinį studijų skyrių, kur studijavo muziką, dainavimą ir kalbas. Jau 1953 m. to paties prof. Riggio suorganizuotame teatre A. Voketaitis atliko pagrindinį vaidmenį operoje Madame Butterfly. Dėl karinės tarnybos studijas turėjo nutraukti, bet laimėjęs dainavimo varžybas, jis buvo paskirtas į armijos orkestrą solistu Washington, D. C., ir kaip solistas dalyvavo Baltuosiuose rūmuose per iškilmes žymiųjų svečių priėmimuose. Su tuo orkestru važinėjo po visą Ameriką koncertuodamas ir visur priimamas su dideliu entuziazmu.

Grįžęs iš kariuomenės 1957 m. atsidėjo tik dainavimui, ypač operai. Laimėjęs Connecticut operos draugijos varžybas, tapo nuolatinio solistu. A. Voketaitis yra laimėjęs kelias dainavimo varžybas ir pasiekęs net New York City Center operos sceną, kurioje dainavo operose Madame Butterfly, Traviata, Bohemoje, Šikšnosparny, Don Juan, Don Giovanni ir kitose. Kituose teatruose puikiai atliko savo vaidmenis operose Aidoje, Kunigaikšty Igory ir kt. Ypač atkreipė į save muzikos kritikų ir spaudos dėmesį savo dainavimu operoje Oedipus Rex Kreono vaidmenyje. Šią operą dirigavo garsusis dirigentas L. Stokowskis. Taip pat dainavo ir daugelyje kitų operų bei koncertų, kaip L. Bersteino vadovaujamoje Filharmonijoje, kuri Carnegie Hall pastatė V.

× Elena Lembergienė, Los Angeles, Calif., dažnai paremia savo dienraštį. Ir dabar, atnaujindama prenumeratą, atsiuntė Garbės prenumeratos mokestį. Už paramą esame labai dėkingi.

× Putnamo seselių rėmėjų susirinkimas ir pusryčiai bus sekmadienį gegužės 20 d., po 8 val. šv. Mišių rytu švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje.

× Putnamo seselių rėmėjų susirinkimas ir pusryčiai bus sekmadienį gegužės 20 d., po 8 val. šv. Mišių rytu švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje.

× Putnamo seselių rėmėjų susirinkimas ir pusryčiai bus sekmadienį gegužės 20 d., po 8 val. šv. Mišių rytu švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje.

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

MARIJONŲ BENDRADARBIŲ SUSIRINKIMAS

Gegužės 16 d. marijonų vienuolyno svetainėje įvyko Marijonų bendradarbių Chicago apskrityje susirinkimas, kurį pravedė pirm. A. Snarskienė ir sekretoriavo S. Kaulakienė. Buvo pranešta apie praėjusį seimą, aptarta būsimosios žaidimų popietės reikalai. Jie įvyks lapkričio 4 d. Buvo sudarytas pramatytų dovanų sąrašas. Susirinkime dalyvavo taip pat ir marijonų provincijolas kun. Juozas Dambrauskas. Jis pranešė apie marijonų pašaukimus Argentinoje ir apie ark. J. Matulaičio beatifikacijos bylos eigą. Šią bylą ypatingai remia Lietuvos Vyčiai. Po susirinkimo buvo pasivašinta kavutė. Kitą susirinkimą numatyta turėti ketvirtadienį, birželio 14 d. d.

ŠAULIŲ SUVAŽIAVIMAS IR R. KALANTOS PAMINKLO SVENTINIMAS

Gegužės 19 ir 20 dienomis, Chicagoje įvyks šaulių sąjungos visuotinis dalinių atstovų suvažiavimas. Gegužės 19 d., šeštadienis, skirtas darbo posėdžiui ir banketui.

Gegužės 20 dieną, sekmadienį, 10 val. ryto Brighton Parko bažnyčioje bus iškilmingos pamaldos, dalyvaujant šaulių vėliavoms. Tuo pat po pamaldų šauliai ir visuomenė vyks į šv. Kazimiero kapines, kur bus Romui Kalantai ir visiems žuvusiems už Lietuvos laisvę pastatyto paminklo iškilmingas atidengimas ir pašventinimas. Paminklą pašventins ir žodį tars vysk. V. Brizgys, kalbą pasakys Lietuvos gen. konsulė J. Daužvardienė, giesdės "Dainavos" ansamblis. Iškilms ka-pinėse prasidės apie 12 valandą. K. M.

JAUNIMO KONGRESO VAKARIENE

IV Pasaulio lietuvių jaunimo kongresui remti gegužės 13 d. Jaunimo centro kavinėje buvo surengta vakariene, kurios metu labai jaukią nuotaiką sudarė savo muzika Chicago lietuvių styginių ansamblis, vadovaujamas muz. F. Strolia.

Pas. Liet. Bendruomenės pirm. V. Kamantas pažymėjo, kad ši vakariene surošta pagerbti tiems, kurie aukojo ir paprašyti daugiau aukų, primindamas, kad Liet. Fondas pasaulio 3,000 dol., Illinois Liet. gyd. s-ga 1000 dol., Vacys Slotkus iš Kolumbijos atvežė 1000 dol., dr. K. Ambrozaitis skyrė 500 dol., DLK Birutės dr. ja ir Liet. Labdaros dr. ja po 300 dol.

Kiti stambieji aukotojai, skyrę nuo 100 iki 500: dr. A. Paulius, dr. A. Gleveckas, P. Karalius, dr. A. Lipškis, dr. V. Tuomas, ALTS East Chicago skyrius, Ateitininkai sendraugiai, Liet. Mot. klubų fed., Miami pensininkų klubas, Panevėžiečių klubas, SLA, vysk. V. Brizgys, dr. G. Balukas, dr. A. Garūnas, dr. J. Jakševičienė, dr. J. Kuraitė, dr. M. Linienė, dr. Pr. ir Ald. Mažeikiai, Pr. Prankienė, dr. L. Ragas, dr. A. Razma, dr. J. Valaitis, dr. D.

Giedraitis, dr. F. Kaunas, dr. Vienuolis, dr. Grigaliūnas, V. Rask, dr. P. Kisielius, Venclova-kaitė.

Styginių ansamblis skambėjo styginiais instrumentais su pianino palyda. Atliko: Norvegišką šokį (Griego), Poemą (Fibicho), Slavišką šokį (Dvořako), Romansą (Čaikovskio), Vengrų šokį (Brahms), Sugrįžk į Sorentą (De Curtis), La comparsita (Rodriguez), Švedų šokį (Alfven), El Relicario (Padilla), Šveicarišką lopšinę (Ribanpierre), Polonę (Grinskio), Lietuvišką potpouri (Viltenio). L. Narbutis savo daina palydėjo Čaikovskio Romansą ir De Curtis sugrįžk į Sorento.

Chicago lietuvių styginių ansamblis, vadovaujamas F. Strolia sutraukė jaunų pajėgų: P. Matukas (koncertmeisteris), P. Dūda, M. Madsen, N. Misuliytė, dr. L. Ragas, J. Remys, E. Sakadolskienė, L. Veleckytė, D. Brazdžiūnaitė, B. Pakštas, P. Gerlach, P. Zaluba, Kl. Adomaitis. Orkestrą sudarė 8 smuikai, 2 violos, Cella, kontrabasas, pianinas ir mušamieji.

Programą dar praturtino studentų vokalinis vienetas "Vai-va", komiški pertekldamas R. Rodgers "South Pacific" ištraukas. Dalyvavo D. Brazdžiūnaitė, R. Kuželytė, A. Petkutė, D. ir V. Radzevičiūtės, R. Turneivičiūtė, V. Kelmelis, A. Kivėnas, V. Olšauskas. "South Pacific" lietuvišką vertimą parūpino F. Strolia. Sceniškas apipavidalinimas Z. Nungaudaitės, dekoracijos A. Kivėno, prie pianino — vokalinio vieneto vadovas F. Strolia. Tai buvo jungtis vaidybos, dainų ir šokio. Buvo lietuviškų kupletų įtarpos.

Visas tas jausmus parengimas — vakariene suorganizuoti Jaunimo kongreso finansų komiteto, kurį sudaro pirm. dr. A. Paulius, J. Kuraitė, L. Stončiūtė, M. Šilkaitis, S. Valiulis, veikiant ir aukų rinkimo komitetai, kurios pirm. dr. F. Kaunas, nariai — S. Džiugienė, M. Jakaitis, V. Lapienė.

Dr. A. Paulius priminė, kad daugelis talkininkų patys pasiūlė padėti, net daugelis motinų, kurios Motinos dieną turėjo būti namie. Aukų jaunimo kongresui čia gauta apie 5000 dol. J. Daugailis

CHICAGOS ŽINIOS

MIRĖ SERBŲ VYSKUPAS

Serbų vysk. D. Milivojevič, 80 m., mirė Libertyville ligoninėje. Jis per du dešimtmečius kovojo prieš komunistų pastangas paimti kontrolę išeivių serbų Bažnyčiai. Komunistų vertinama bažnytinė — stačiatikių vadovybė Prahoje jį net buvo ekskomunikavusi. Bylos Illinois teismuose dėl serbų bažnytinės nuosavybių kontrolės tebesitęsia.

BĖGS 2,600 MYLIŲ

Northern universiteto baigiamą atšvėsdamas Mike Lyons, gyvenęs 8359 So. Kildare, Chicagoje, nusprendė bėgti 2,600 mylių, pradėjęs nuo Eugene, Ore. Bėgs 100 dienų. Du jo draugai dviračiais važiuos kartu, veddami bėgikui reikiamą mantą. Jam teks bėgti per Nevados tyrus. Jis bėgsias net ir audrų metu, nors bijo, kad netrenktų perkūnas. Bėgimu nori uždirbti aukų labdarai. Bėgimo baigmė — Chicago.

LENKŲ MENO PARODA

Chicago lenkų meno klubo tapybos ir skulptūros paroda sekmadienį, gegužės 20 d., atidaryma Loyolos universiteto bibliotekoje 6525 N. Sheridan Road.

"Vasarydžio nakties sapno" juokdariai Audrė Budrytė, Viktoras Radzila ir J. R. R. Nuotr. Lino Meilau